

Skrani učni načrti 2.0 beta

Biol Biologija

A Biologija kot veda

B Raziskovanje in poskusi

C Celica in dedovanje

Zgradba in delovanje človeka

nja in družba

in poskusi

Skrani učni načrti 2.0 beta

Osnovna šola

Biol

ŠT Predmet

8. ra Kemija

9. raz

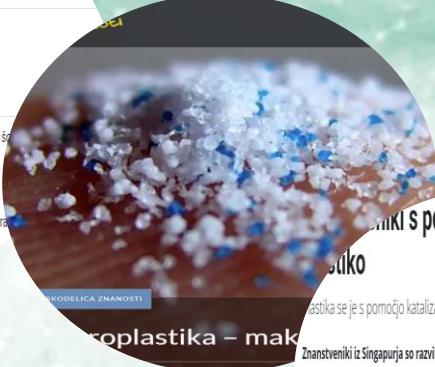
SKUP: EMILJA JE SVET SNOVI

KOLOFC

PERIODNI SISTEM ELEMENTOV

BILOGIJA

GRADNIKOV

Učniki s pomočjo svetlobe razgradijo mikroplastiko

Mikroplastika se je s pomočjo katalizatorja razgradila v šestih dneh

Znanstveniki iz Singapura so razvili do okolja prijazno metodo, ki s pomočjo umetne sončne svetlobe pretvori plastiko v kemikalije za proizvodnjo elektrike. To bi lahko državam po svetu v prihodnosti pomagalo zmanjšati količino odpadne plastike.

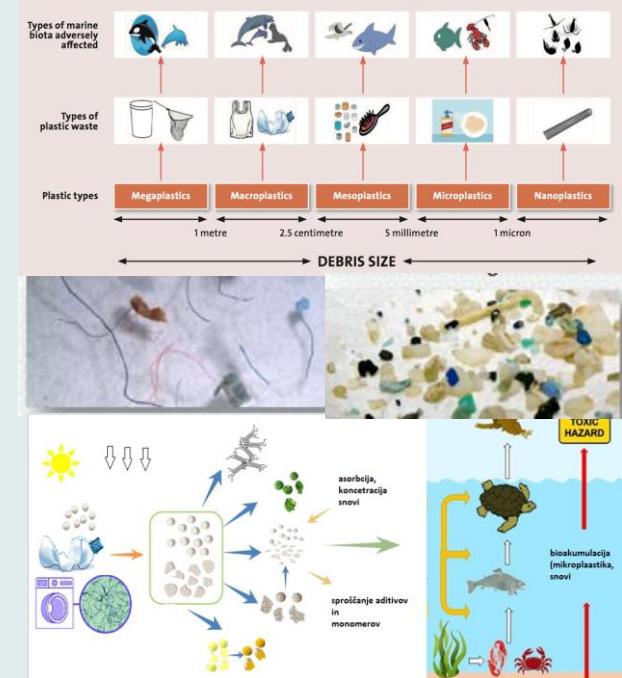

Kako izobraževalno misliti kemijsko varnost mikroplastike

Simona Slavič Kumer in mag. Andreja Bačnik, ZRSS

Vsebina:

- kaj naj bi v zvezi s kemijsko varnostjo (mikro)plastike vedel/-a naravoslovno pismen/-a posameznik/-ca
- vključenost ciljev/vsebin (mikro)plastike v UN za biologijo in kemijo
- glavni vsebinski poudarki potrebni za razumevanje kemijske varnosti mikroplastike (*kriteriji delitve sinteznih polimerov/plastike: vrste - fizikalne in kemijske lastnosti; velikostni razredi delcev...*)
- vnos v okolje in organizme → vpliv na okolje in organizme... → zdravje
- didaktični pristopi k tematiki v VIZ

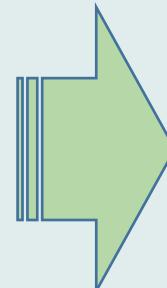
Nabor virov, idej, prikazov in infografik (za uporabo je potrebna kritična presoja)!

BIOLOGIJA

N Vpliv človeka na naravo in okolje

N1 Človekove dejavnosti lahko vključujejo tveganje s potencialno škodljivimi učinki na človeka in naravo. Med tvegane aktivnosti spadajo uporaba naravnih virov in pridobivanje surovin, rast mest, sprememba uporabe zemljišč in ravnanje z odpadki.

Učenci/ke

4 razumejo vplive človeka na biotske sisteme (organizmi, ekosistemi, biosfera) in te vplive raziščejo v lastnem okolju (urbanizacija, prekomerna raba naravnih virov, degradacija in drobljenje ekosistemov, onesnaževanje okolja idr.),

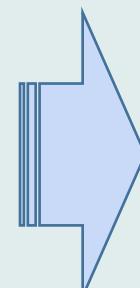
8 spoznajo, da pomembne osebne in družbene odločitve temeljijo na analizi koristi in tveganja (ekonomske in naravovarstvene) ter da posameznik preko koristi skupnosti koristi sebi (okolje kot vrednota),

9 spoznajo, da lahko okolje zaradi naravnih vzrokov in človekovih dejavnosti vsebuje snovi, ki so škodljive za človeka in druge organizme,

10 spoznajo, da trajnostni razvoj zahteva vzpostavitev standardov za spremljanje sprememb v tleh, vodah in ozračju ter ukrepov za preprečevanje škodljivih sprememb,

11 spoznajo, da je tveganje, povezano s človekovo aktivnostjo, osebni in družbeni izliv, saj nepravilna analiza posledic določenih aktivnosti vodi do podcenjevanja tveganja in s tem do škodljivih posledic za človeka in naravo ali pa do prestrogih preventivnih ukrepov, ki so nepotrebno finančno breme za posameznika in družbo.

- ...
- spoznajo, da energijo, ki vstopa v ekosistem kot sončna energija, proizvajalci (rastline in fotosintezi mikroorganizmi kot temelj prehranjevalnega spletja) med fotosintezo pretvorijo v kemično vezano energijo in da se ta energija nato prenaša od organizma do organizma skozi prehranjevalni splet (potrošniki – prehranjevanje z drugimi organizmi),
- ...
- spoznajo, da se snovi prenašajo od organizma do organizma v prehranjevalnem spletu in od organizmov do neživega okolja; snovi neprestano krožijo,

NARAVOSLOVJE

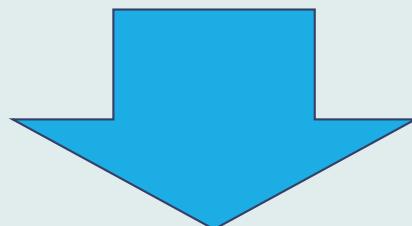
Zgradba in delovanje ekosistemov

KEMIJA

VS: DRUŽINA OGLJKOVODIKOV S POLIMERI

VS: KISIKOVA DRUŽINA ORGANSKIH SPOJIN

VS: DUŠIKOVA DRUŽINA ORGANSKIH SPOJIN

KEMIJA V SŠ

Učenci/ke

- spoznajo nafto in zemeljski plin kot ključna vira organskih spojin (zlasti ogljikovodikov) in neobnovljiva vira energije, ...
- spoznajo reakcijo polimerizacije in razlikujejo med pojmom monomer in polimer,
- spoznajo nekaj primerov sinteznih polimerov ogljikovodikov (poliadicijski polimeri) ter njihovih lastnosti v povezavi z uporabo in vplivi na okolje,
- razmišljajo o preprečevanju oziroma zmanjševanju vplivov ogljikovodikov in njihovih derivatov na okolje in se zavedajo pomena recikliranja odpadkov,

...

- spoznajo nekaj primerov sinteznih kondenzacijskih polimerov kisikove družine organskih spojin (poliestri) ter njihovih lastnosti v povezavi z uporabo in vplivi na okolje,

...

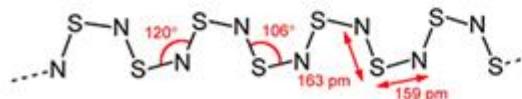
- spoznajo primere poliamidov (najlon, kevlar): kot sintezne kondenzacijske polimere; njihove lastnosti, uporaba in vpliv na okolje,

DIFFERENT TYPES OF POLYMERS

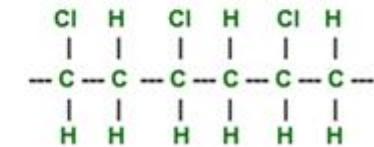

NATURAL POLYMERS

SYNTHETIC POLYMERS

INORGANIC POLYMERS

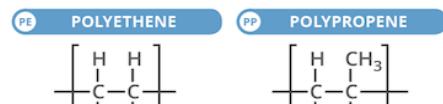

ORGANIC POLYMERS

Vir: <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.blogfornoob.com%2Ftypes-of-polymers%2F>

A GUIDE TO COMMON HOUSEHOLD PLASTICS

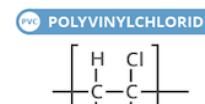
Plastics are substances called polymers – these are long, chain-like molecules, formed from many smaller molecules. We use a number of different plastics in our day-to-day lives. This graphic looks at uses of the most frequently encountered, along with their chemical structures.

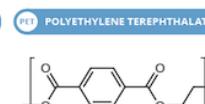
Polyethylene is the most produced plastic, and comes in a number of different forms, including high density polyethylene (HDPE) and low density polyethylene (LDPE). It is used in plastic bags, bottles, plastic films, piping, and toys. It is not biodegradable.

Polypropene is particularly resistant to heat, physical damage, and corrosion. As a consequence, it is commonly used in food containers, carpets and rugs, ropes, plastic furniture, and piping. It's also used to make items for medical or laboratory use.

PVC comes in both rigid and flexible forms. In its rigid form, it can be used for window and door frames, piping, and bank cards. By adding plasticizers, a more flexible form can be obtained, which is used in electrical insulation, and as a rubber substitute.

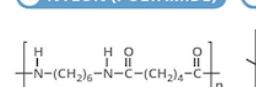
PET is a lightweight polymer, and comes in forms of varying rigidity. It's commonly used for plastic drink bottles, and also for clothing fibres (where it's often referred to generally as 'polyester'). Additionally, it's used in ready meal packing and tapes.

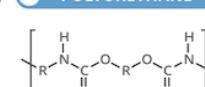
Polystyrene is one of the most widely used plastics. It's used in its solid form to produce plastic cutlery, CD cases, and disposable razors, whilst as a foam it's used in packing materials, building insulation, and foam containers for food and drink.

PTFE's well-known brand name is 'Teflon'. It's a very unreactive polymer, and is used in non-stick coatings on cookware. Gore-tex fabrics also contain PTFE-based fibres. It also has applications as a lubricant, and as insulation for electric wires and cables.

Nylon actually refers to a family of polymers; nylon 6,6 is shown here. It was originally intended as a synthetic silk replacement, for military applications such as parachutes. Today, it is used in clothing, guitar strings, and fishing lines.

Polyurethanes are also a family of polymers; the R group in the structure above varies. Their uses include foam seating, for both furniture & cars, non-latex condoms, shoe soles, football coatings, skateboard and roller-blade wheels, and some varnishes.

© COMPOUND INTEREST 2015 - WWW.COMPOUNDCHEM.COM | Twitter: @compoundchem | Facebook: www.facebook.com/compoundchem
CC Attribution-NonCommercial-NoDerivatives licence, Photo: CC-BY licence, Pump Aid: https://www.flickr.com/photos/worldwaterday/8534578744

Vir: <https://www.compoundchem.com/2015/04/30/plastics/>

Sintetični polimeri → plastika

(iz grške besede πλαστικός: plastikós - oblikovati, ulivati):
sintetični in polsintetični materiali

Monomeri → polimerizacija → polimer - plastika:

- polimeri z DODATKI: barvila, mehčalci, stabilizatorji, polnila, ojačitve...

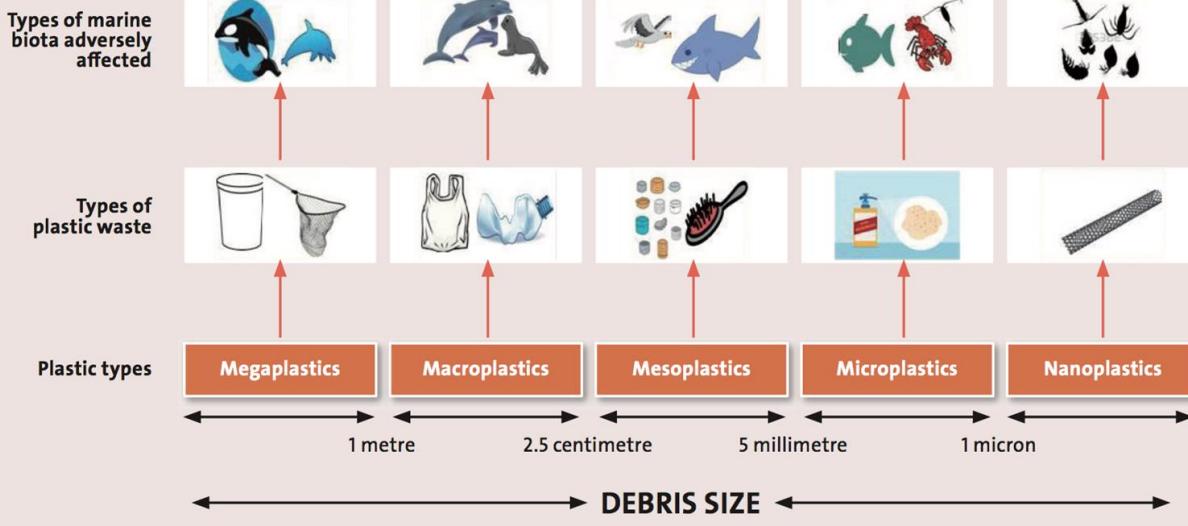
Dodatki vplivajo na kemično sestavo, kemijske lastnosti in mehanske lastnosti plastike, okoljski vpliv....

Poliester (PES): tekstilna vlakna.

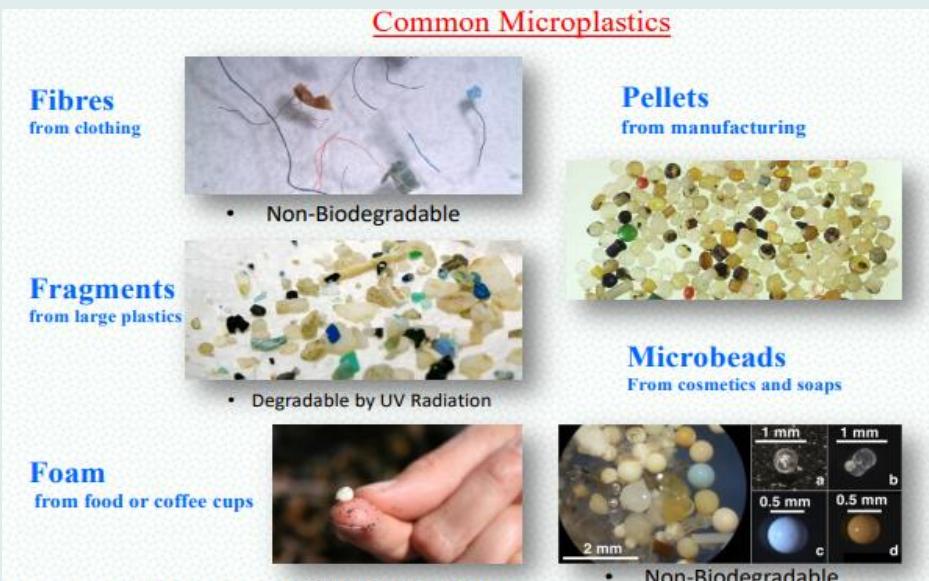
Poliamid (PA) (najlon): vlakna, ščetine zobnih ščetk, ribiške vrvice.

Velikostni razredi (mikro)plastike

<https://journals.openedition.org/factsreports/docannexe/image/5257/img-2.png>

<http://www.marinematters.org/2012/07/16/images-of-sea-animal-plastic/>

SIZING UP MICROPLASTICS

Laboratory scientists studying how microplastics affect organisms use shapes and sizes that are different from the microplastics detected in environmental assays. The tiniest specks, or nanoplastics, measuring less than 1 micrometre across, are rarely reported in environmental studies because they are so hard to detect.

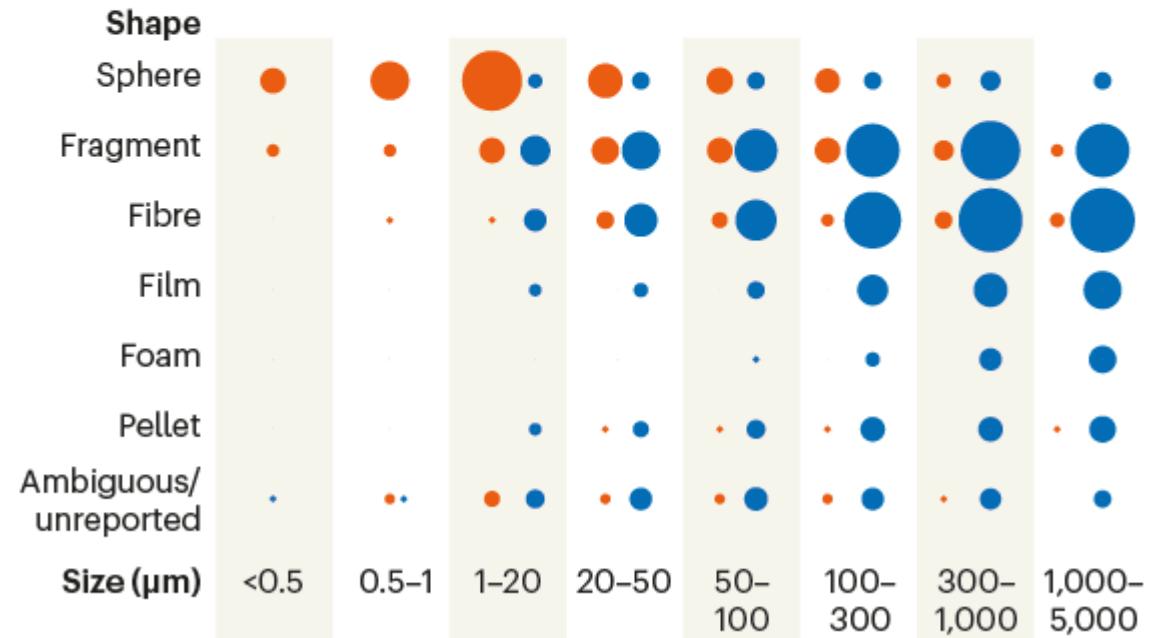
Study type

Organisms exposed to plastic in lab

Plastic detected in environment

Number of times recorded in research papers*

100 30 10

*Nature analysis of 136 detection and 159 exposure studies.

Vir: https://media.nature.com/lw800/magazine-assets/d41586-021-01143-3/d41586-021-01143-3_19121388.png

©nature

Mikroplastika iz tekstila in gum glavni vir onesnaževanja morij

06.03.2017

Mikrodelci iz
gum pomembno
prispevajo k
onesnaženosti
morij. (Foto:
www.shutterstock.com)

Mednarodna zveza za varstvo narave (IUCN) v novem poročilu ugotavlja, da so **nevidni delci plastike iz tekstila in gum glavni vir onesnaževanja morij**. V poročilu so odkrivali primarne vire mikroplastike v morjih, kamor spadajo avtomobilske gume, sintetična oblačila, prevleke plovil, oznake cest, kozmetika, plastični peleti in prah iz mest. Ocenjeno je, da naj bi bilo med 15 in 31 % od 9,5 milijona ton plastike, ki vsako leto konča v morjih, že pred prihodom v morje v obliki mikroplastike. Od tega **dve tretjini prideta iz pranja sintetičnih oblačil in obrabe gum med vožnjo**.

Poročilo kaže, da so v razvitih državah viri primarne mikroplastike večji onesnaževalci morja kot plastični odpadki. V Aziji je prvi vir tekstil, v obeh Amerikah pa je vodilni vir plastika. (Foto: Joao de Sousa iz IUCN, bi morali izsledki poročila pomembno prispevati k boljšemu razumevanju onesnaženja morij s plastiko, ki se sedaj osredotoča na voda v morjih. Po njegovih besedah bi morala nova strategija za upravljanje s odpadkov v morjih in infrastrukturo ter priporočila za obnašanje potencialno negativnih vplivov na okolje pri pranju izgubljala manj vlaken, potrošnike pa bi bilo potrebno spodbuditi, da uporabljajo reciklirane maske. Čeprav so dobrodošli tudi pozivi za prepoved uporabe pilingov v kozmetiki.

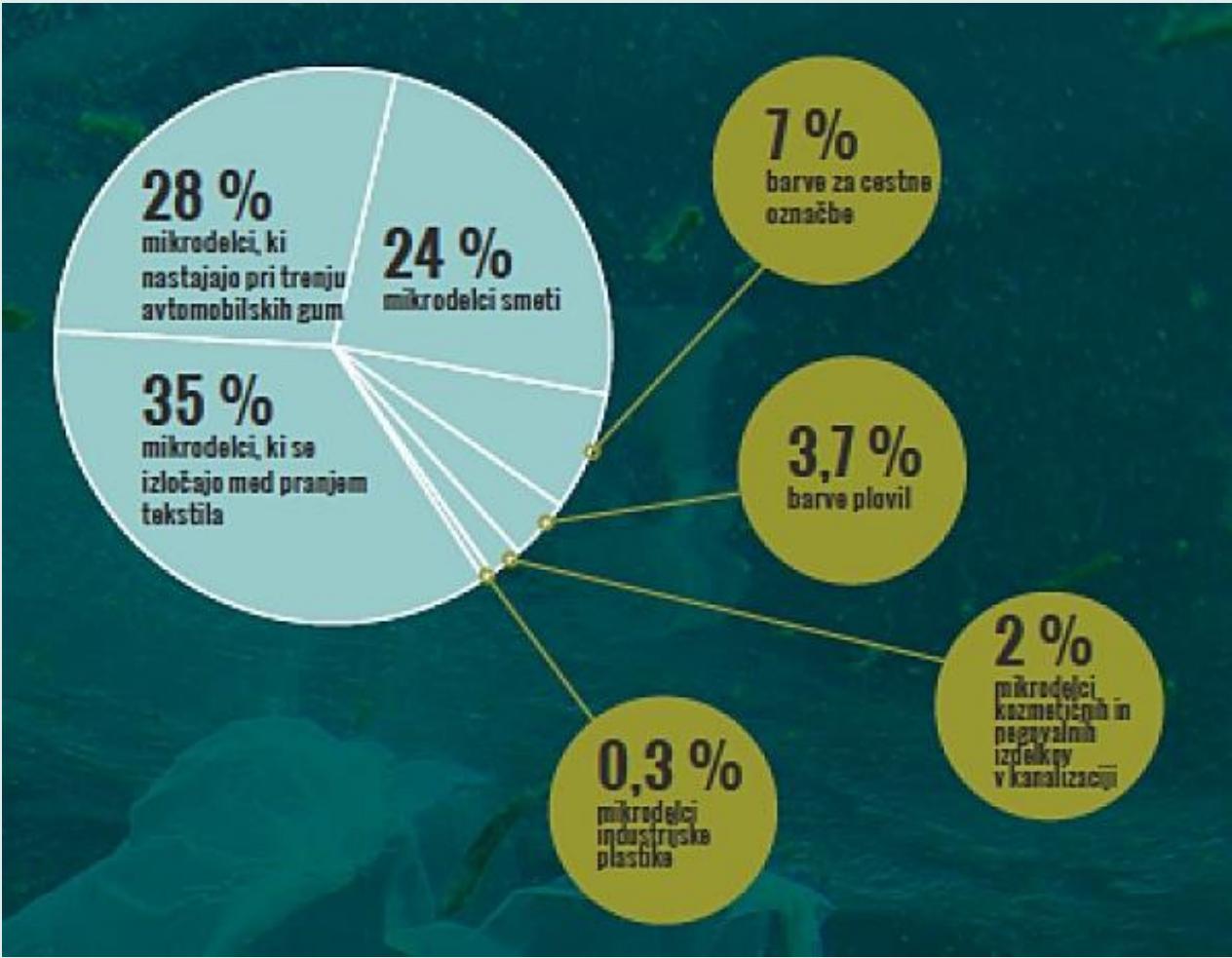

Odvržene maske na obali. Foto: Reuters

Vir: [Plastične rokavice in maske nam zdaj rekujo življenje, kaj pa dolgoročno? – NTVSLO.si](#)

Vir: Delo

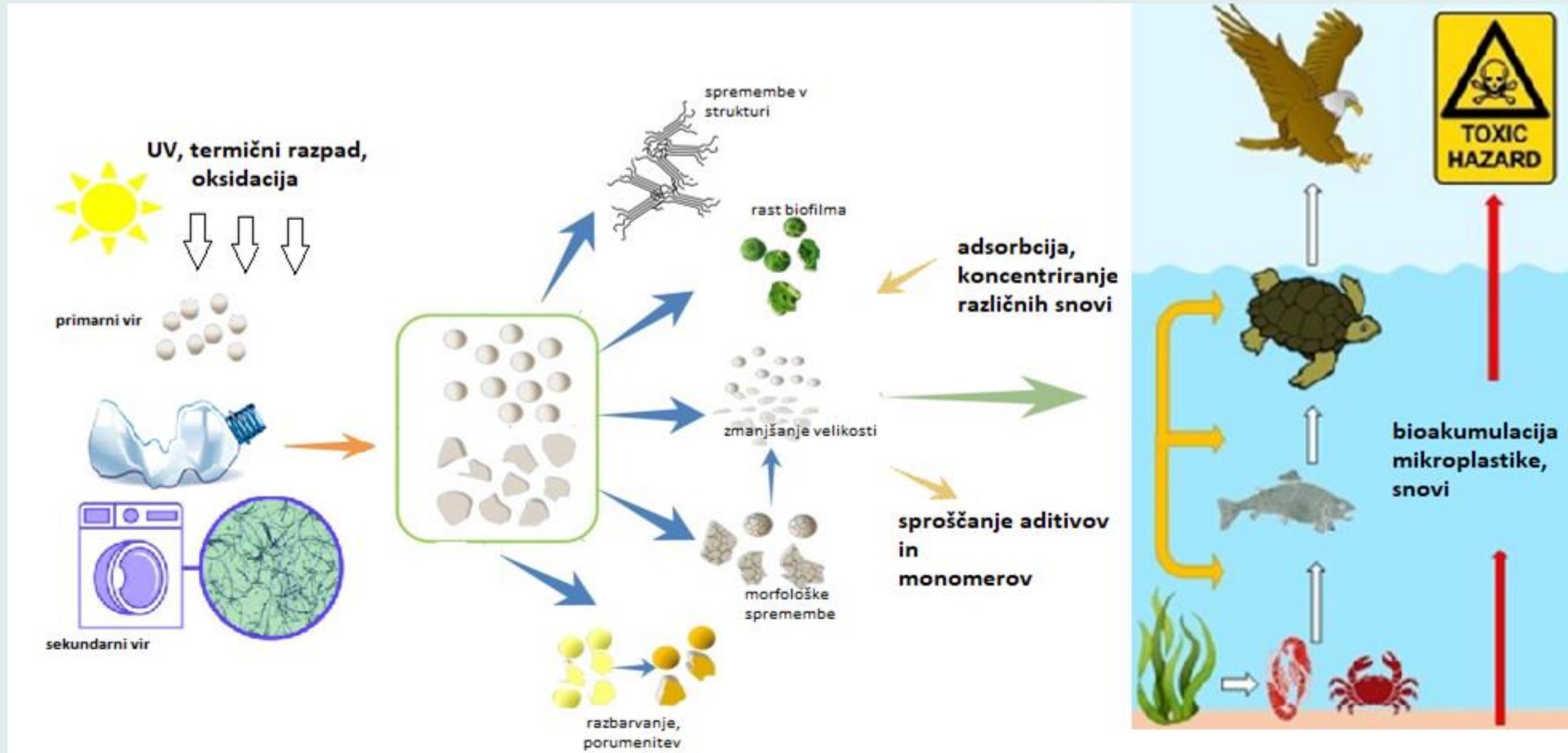
Izvor primarne mikroplastike

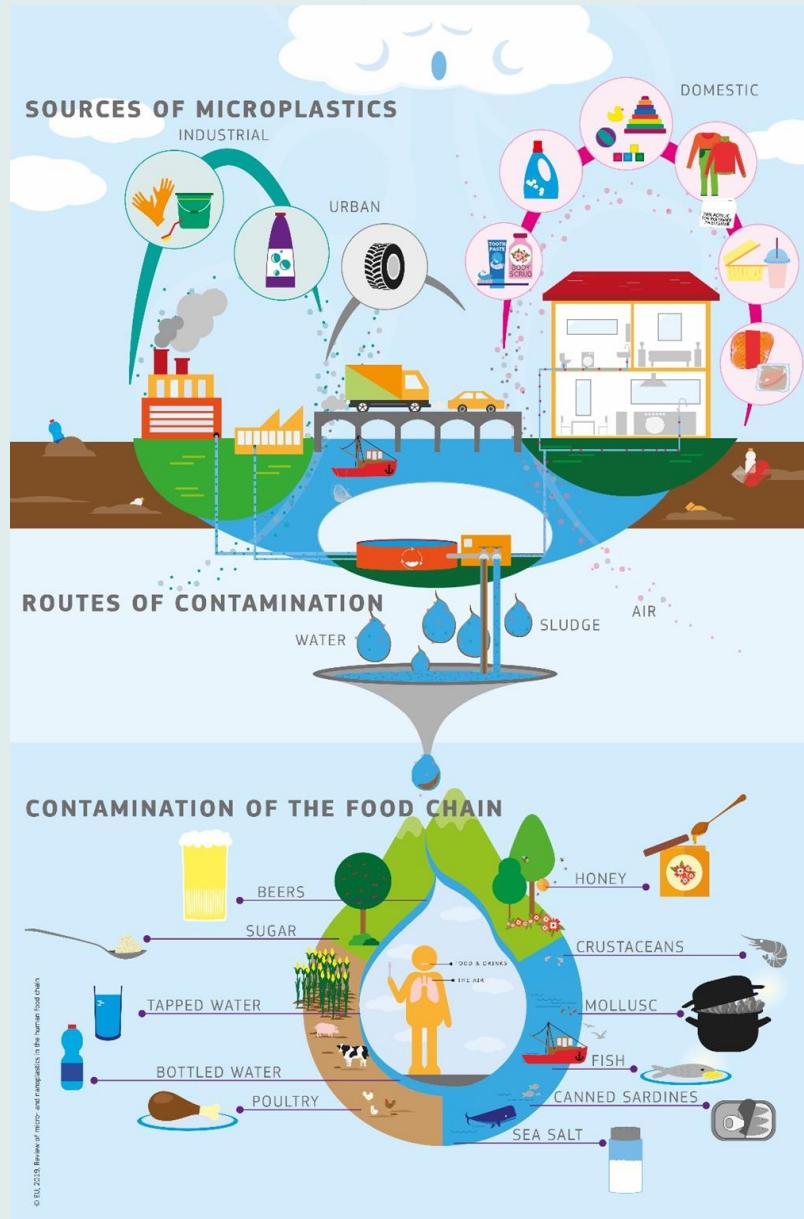

Vir: <https://www.zps.si/okolje-topmenu-320/trajnostna-potronja-topmenu-366/9479-bomo-postali-planet-mikro-plastika-2-2019>

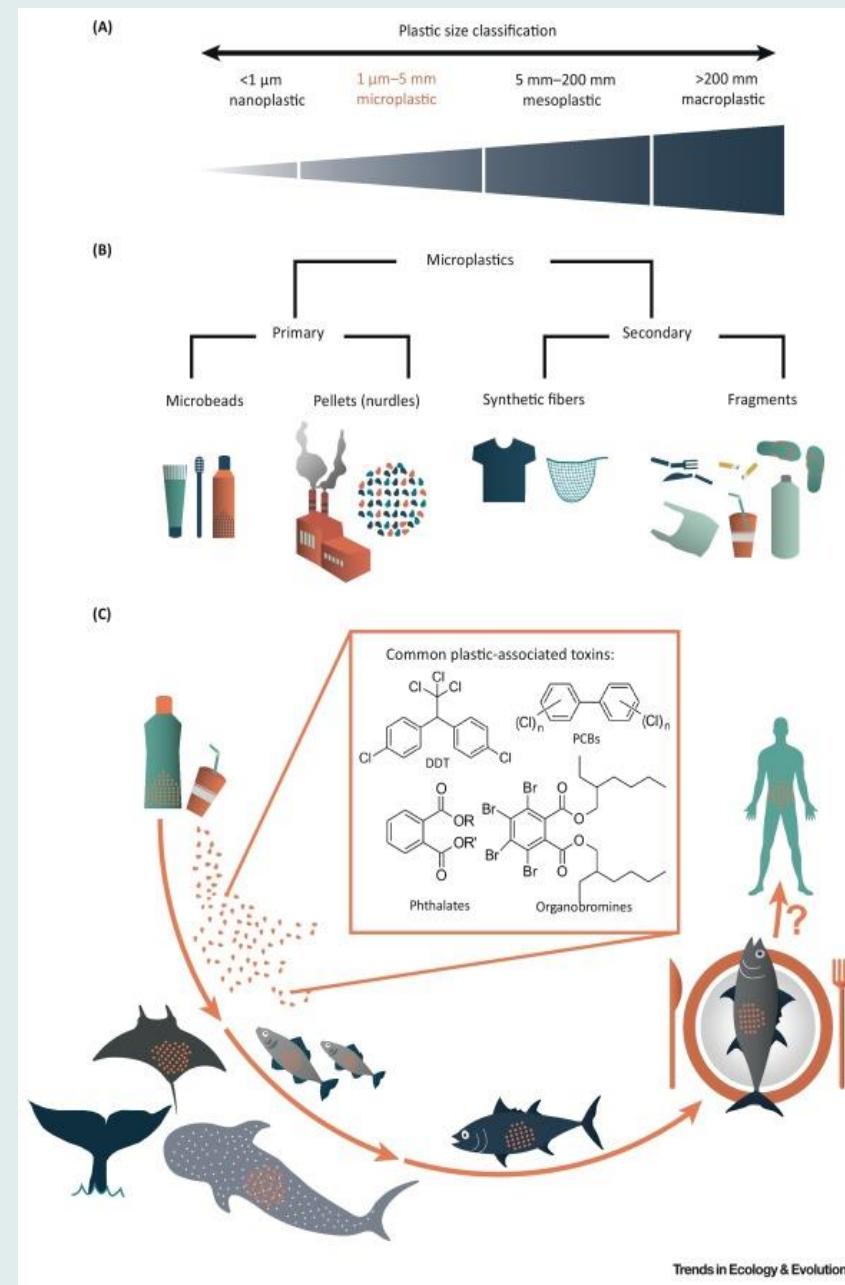

Viri mikroplastike → vnos v okolje → vpliv na organizme

Vir: <https://ec.europa.eu/irc/en/news/finding-right-methods-measuring-microplastics-water>

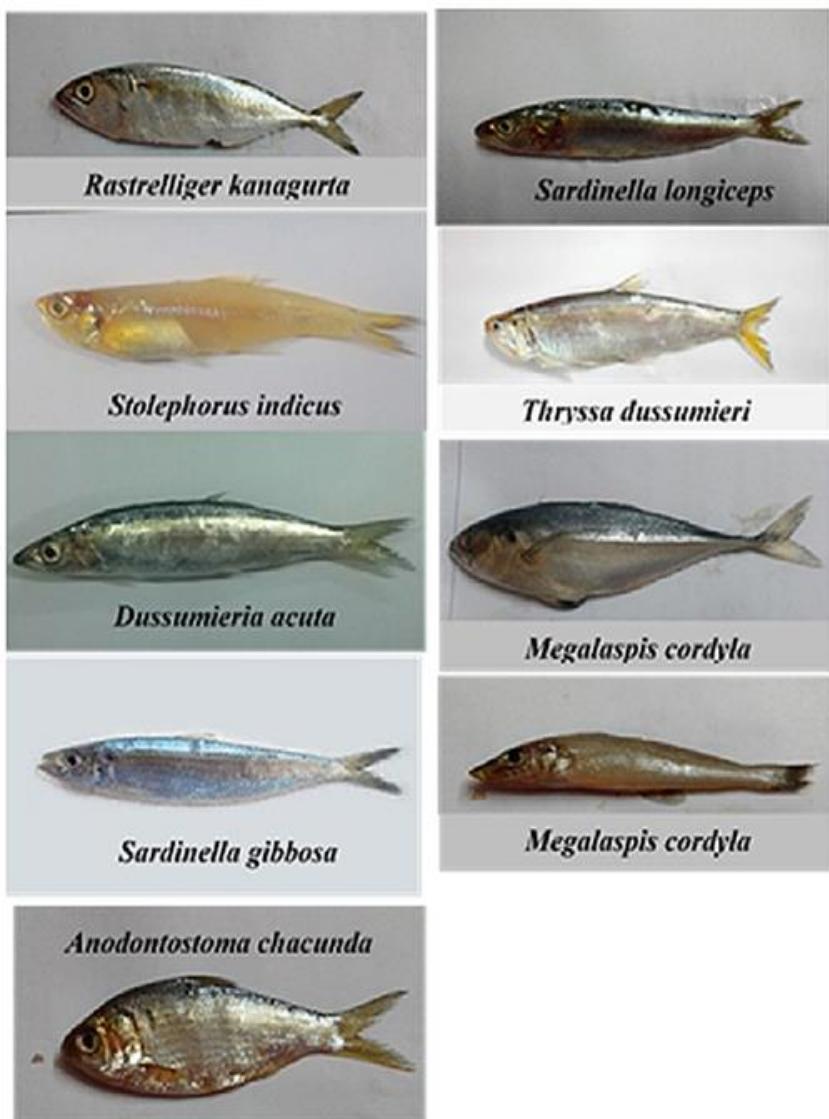
Vir: [https://www.cell.com/trends/ecology-evolution/fulltext/S0169-5347\(18\)30009-0](https://www.cell.com/trends/ecology-evolution/fulltext/S0169-5347(18)30009-0)

Malo za šalo, malo zares

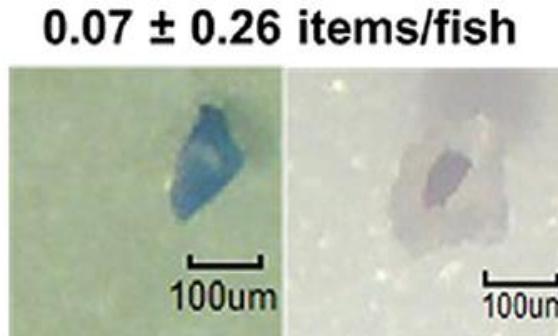
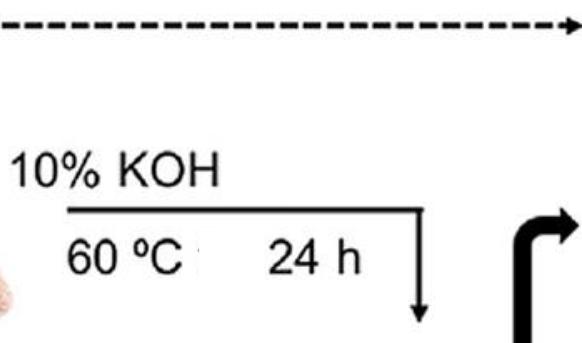

Vir: https://www.theguardian.com/environment/2021/nov/29/nurdles-plastic-pellets-environmental-ocean-spills-toxic-waste-not-classified-hazardous?CMP=Share_iOSApp_Other

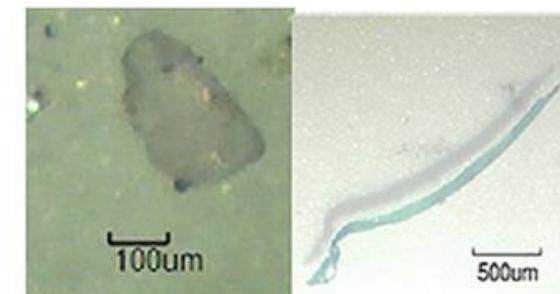
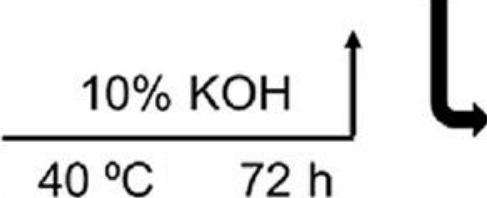
Mikroplastika v ribah (primer iz Indije)

Tkiva namenjena
prehrani (koža,
mišice)

Filtracija,
vizualni pregled

Tkiva, organi, ki
niso za prehrano
(škrge, drobovina)

Vir: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S026974912036053X>

Kemijsko “obnašanje” mikroplastike v morskem okolju (Guo, Wang, 2019)

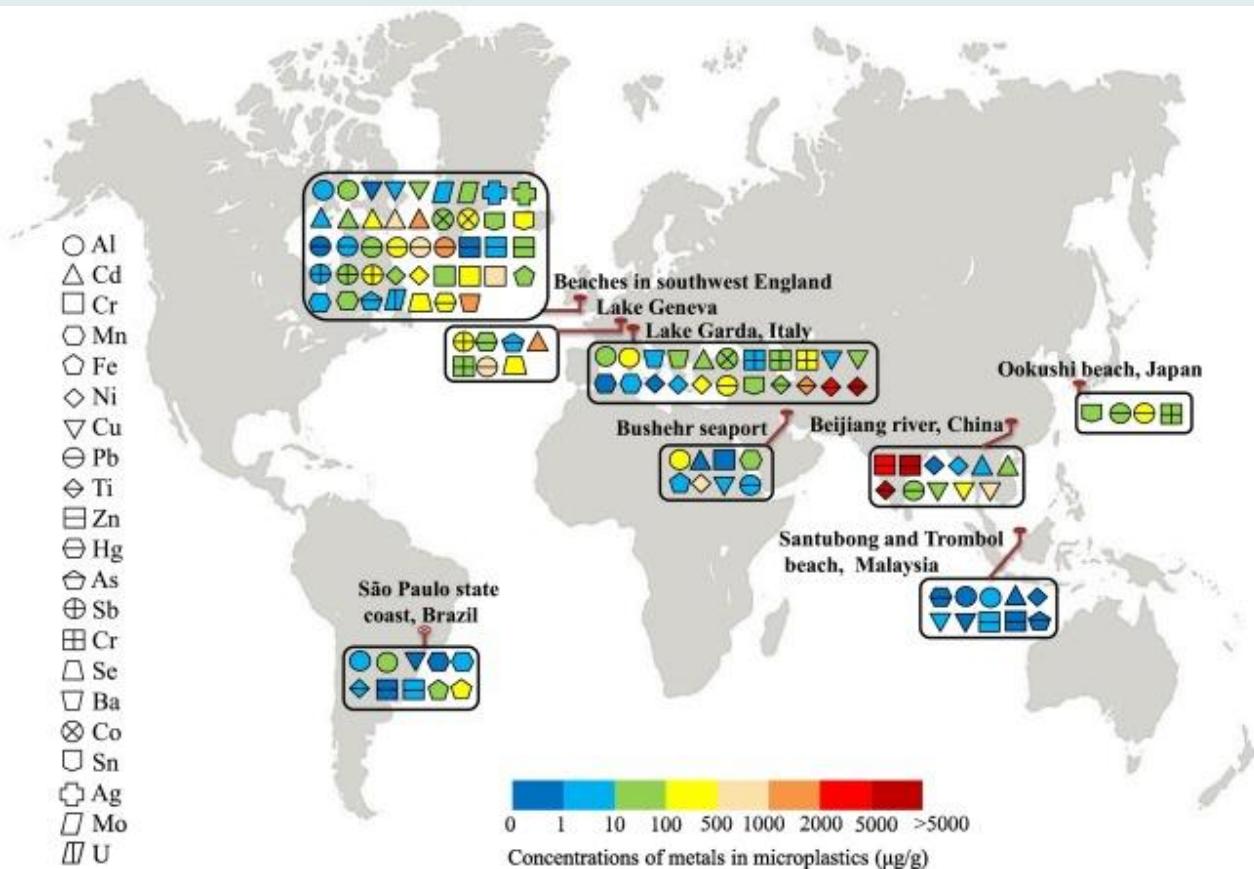

Fig. 2. Average concentration ranges of metals on microplastics.

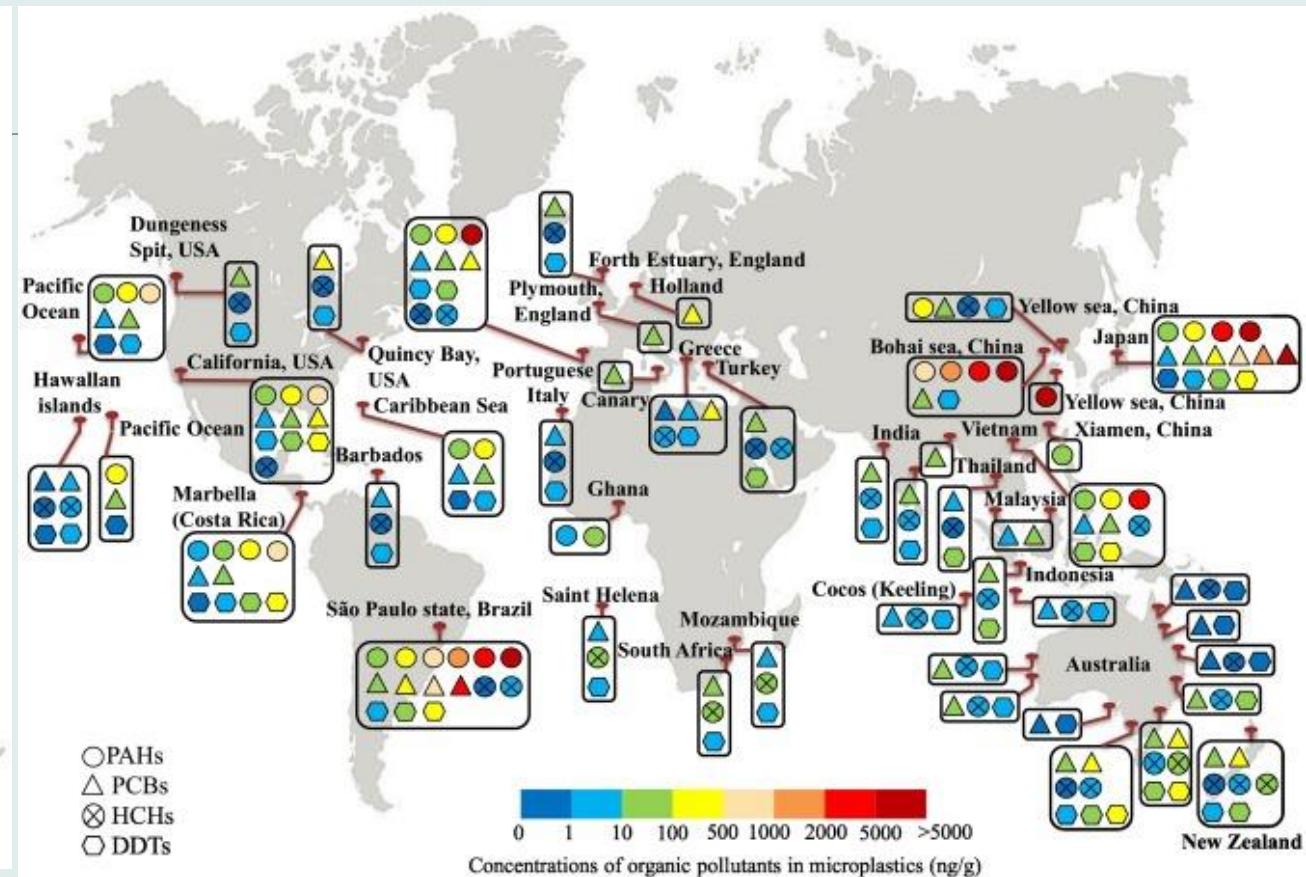

Fig. 3. Average concentration ranges of organic pollutants on microplastics.

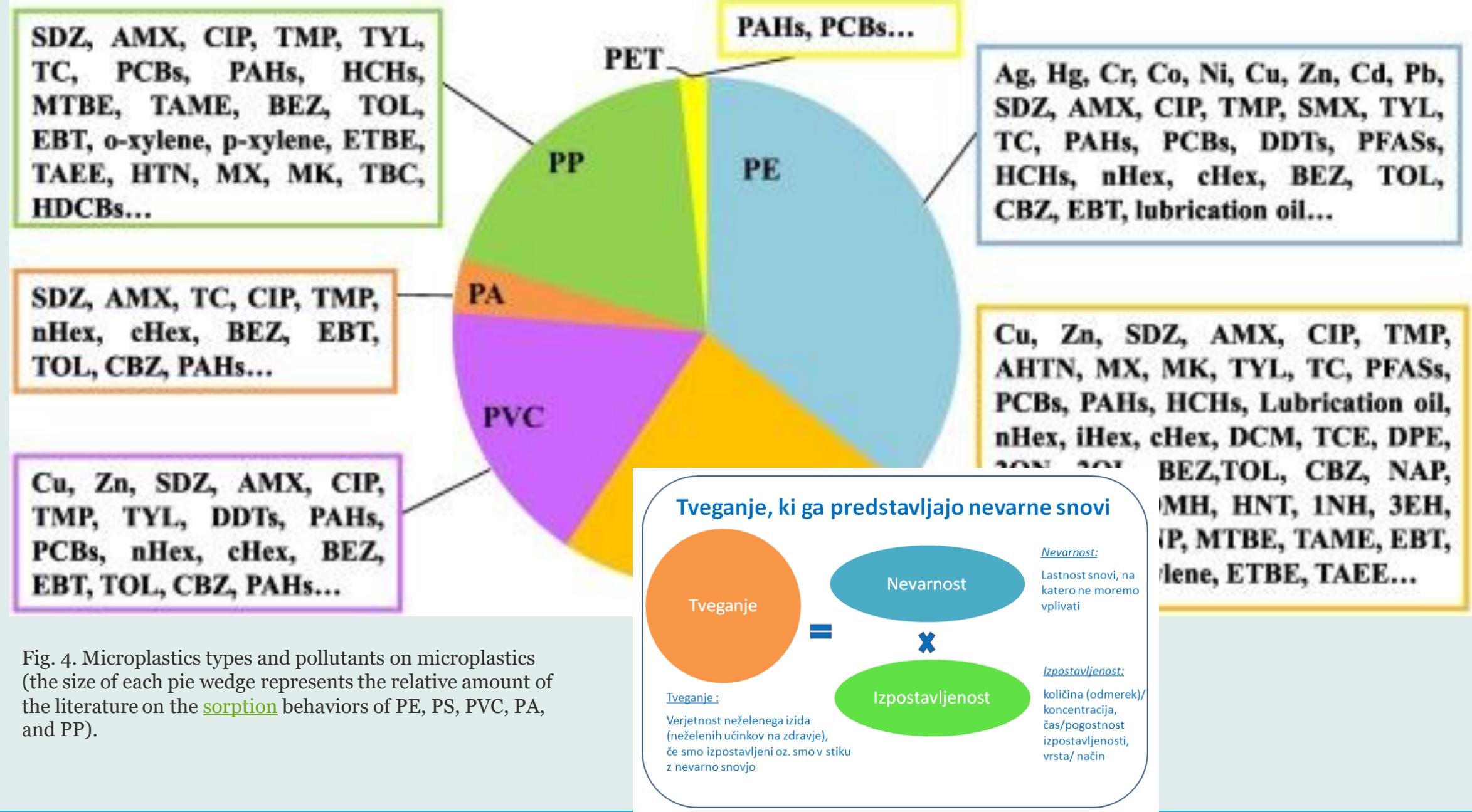
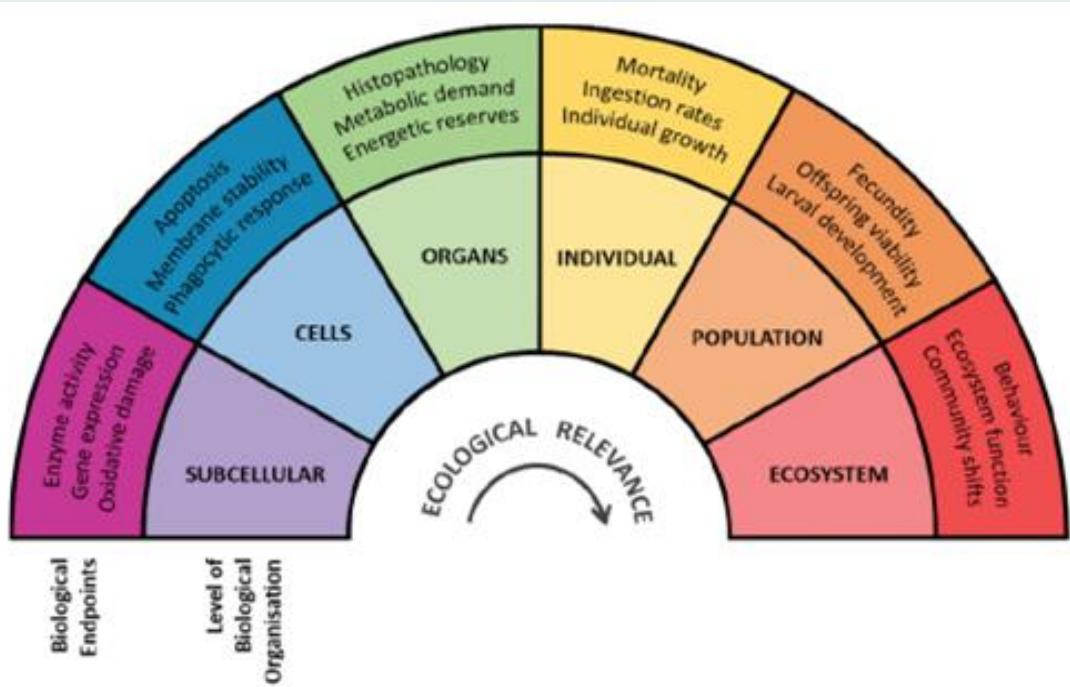
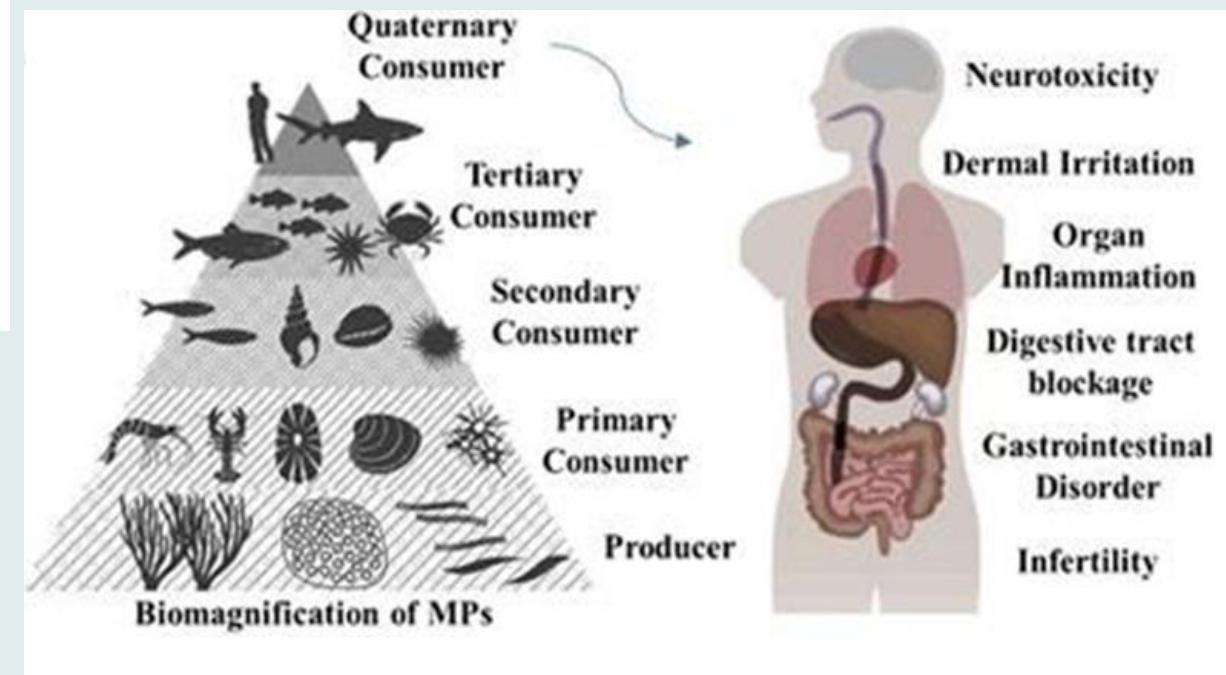

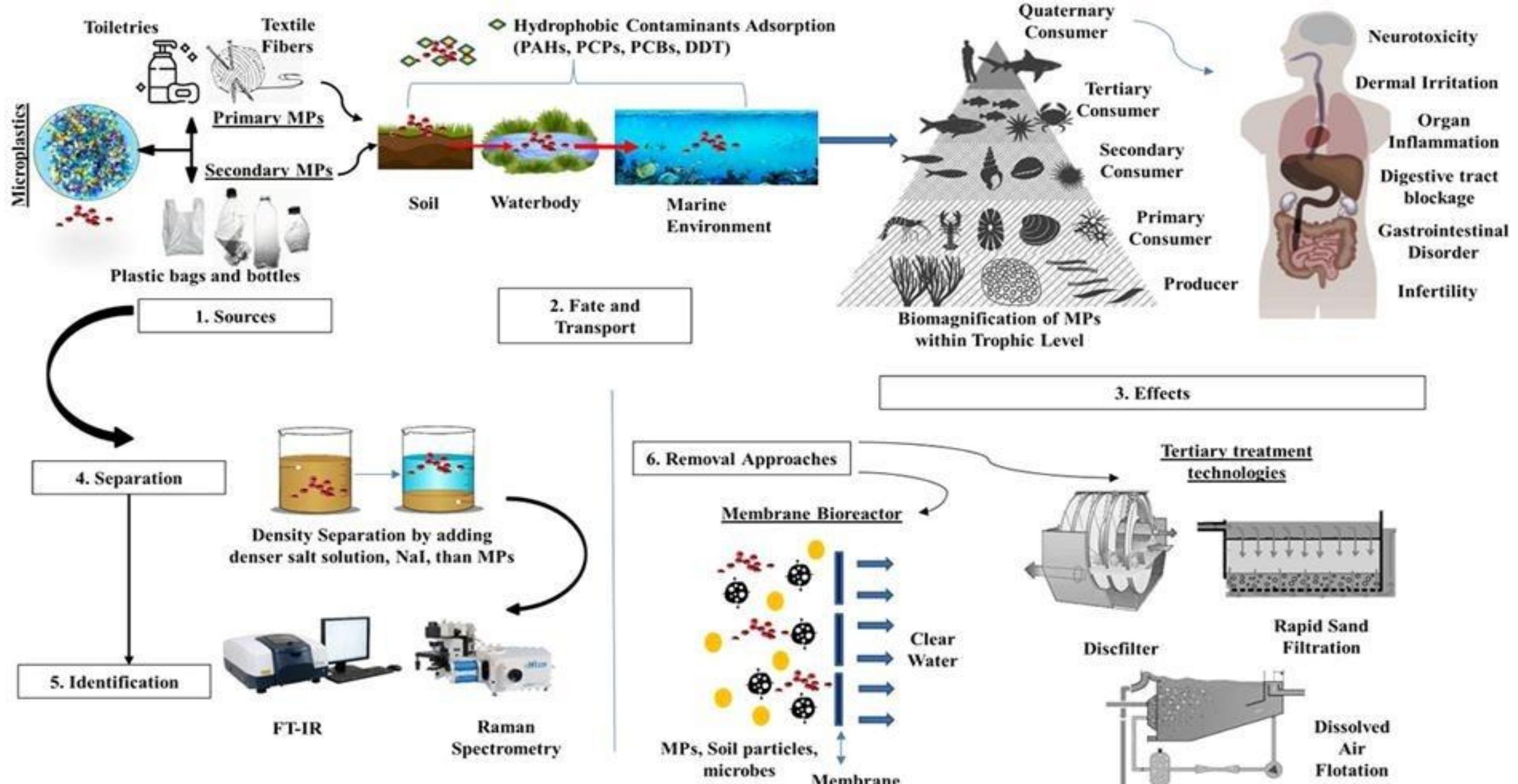
Fig. 4. Microplastics types and pollutants on microplastics (the size of each pie wedge represents the relative amount of the literature on the sorption behaviors of PE, PS, PVC, PA, and PP).

Vpliv nano in mikroplastike na bioto

Vir: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/research_and_innovation/groups/sam/ec_rtd_sam-mnp-opinion_042019.pdf

Onesnaženje z mikroplastiko: celostni pregled virov, usode, učinkov in potencialna sanacija
(Anik et al., 2021) <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S2215153221001057>

22 STRATEGIES

For Learning
Through Conversation

1 Concentric Circles

7 Socratic Seminar

13 Agree/
Disagree

19 Student-Led
Conferencing

2 QFT

8 Pair
& Share

14 Four
Corners

20 Mentoring

3 Stand
& Declare

9 Affinity
Groups

15 The Strong
Circle

21 Peer-to-peer or
school-to-school
learning

4 Debate

10 Fish
Bowl

16 Literature
Circles

22 Project-Based
Learning

5 Paideia
Seminar

11 Role-Playing
Interview

17 Write-
Around

6 Seed
Discussions

12 Oxford Style
Debate

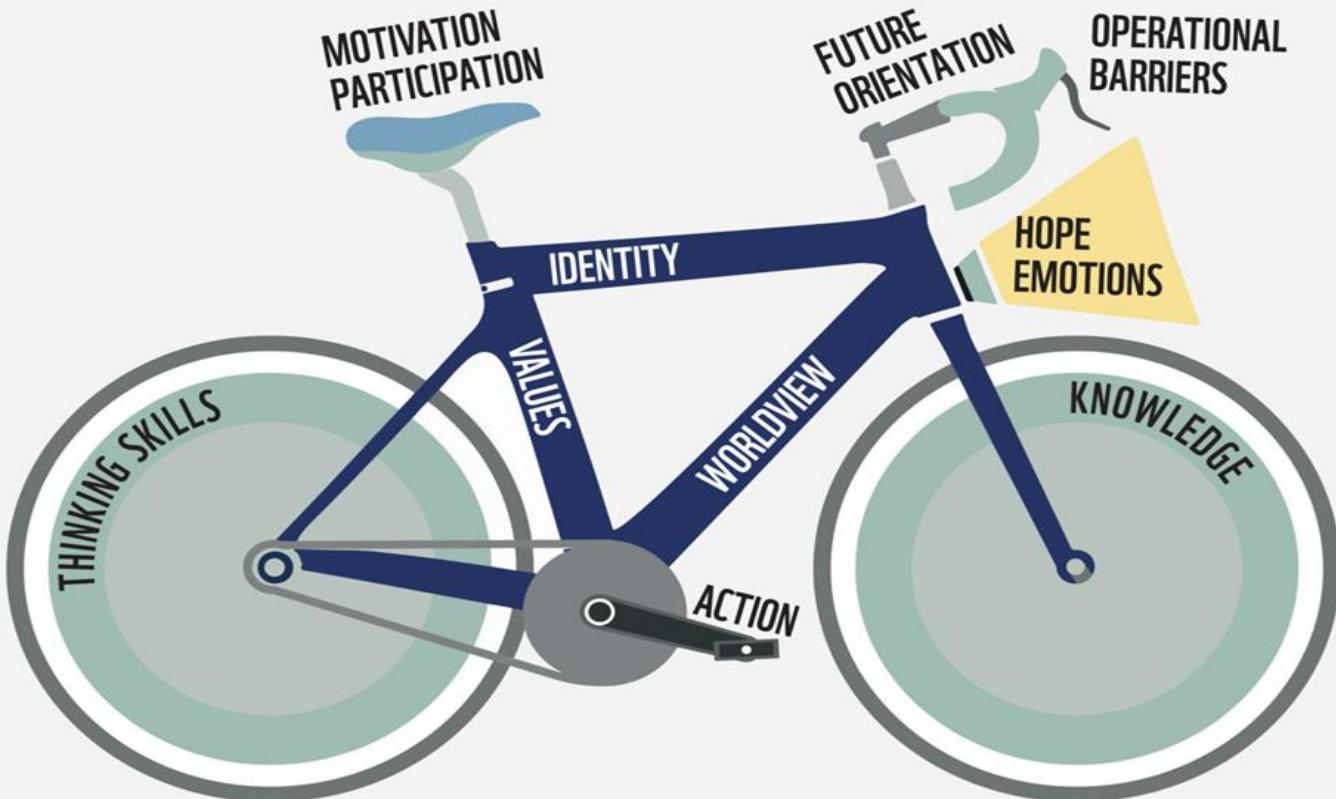

18 Podcasting

CLIMATE CHANGE EDUCATION BICYCLE MODEL

“Plastični odtis”

omni® CALCULATOR

We're hiring! [Embed](#) Share via [f](#) [t](#) [in](#)

Take-away plastic box 0 [/week](#)

Take-away plastic cup 0 [/week](#)

Straws 0 [/month](#)

Disposable cutlery 0 [/month](#)

Plastic plates 0 [/month](#)

Other

Toys, furnitures etc. 0 [/kg](#) / year

Plastic Footprint

Total 0 [/kg](#) / year

Which is 0 [/kg](#) / your lifetime!

HOW LONG UNTIL IT'S GONE?

Estimated decomposition rates of common marine debris items

- plastic disposable cup, plate - 400 years
- disposable diaper - 450 years
- plastic bottle - 450-500 years

Image source: [futurism.com](#), on the basis of NOAA

The 4 R's rule: Refuse, Reduce, Reuse, Recycle

<https://www.omnicalculator.com/ecology/plastic-footprint#how-to-calculate-plastic-footprint>

rePurpose

LOG IN MENU

This is how much plastic you waste, every year.

WELCOME TO THE PLASTIC FOOTPRINT CALCULATOR!

first name email
country referral code (optional)
 I understand and accept the Terms & Conditions and Privacy Policy.

Calculate my footprint rePurpose for Business

<https://repurpose.global/survey>

Terensko-raziskovalno delo:

Pregled sedimentov rek/morja (1m x 1m) z mikroskopom; vzorčenje obale/bregov

Sediment/wrack samples soaking (left); microplastics found in beach sand (right): Photo credits: Maia McGuire

A Day at the Beach

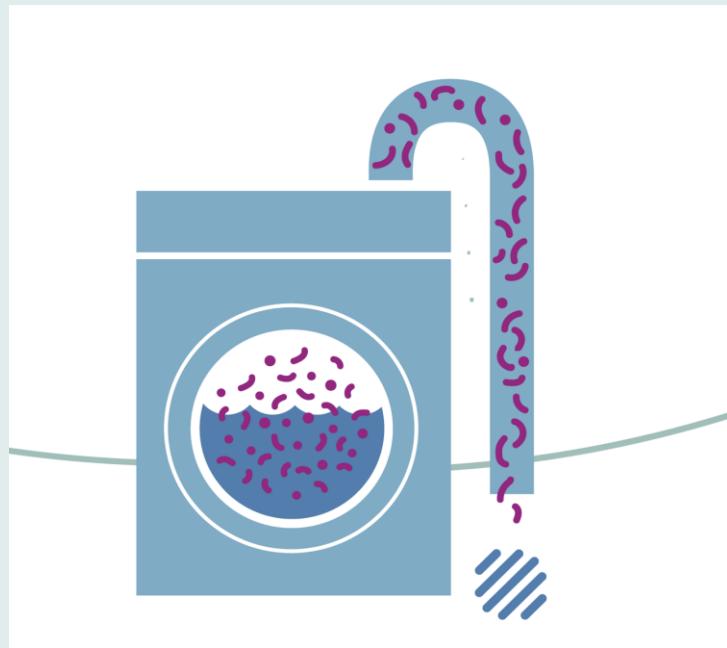
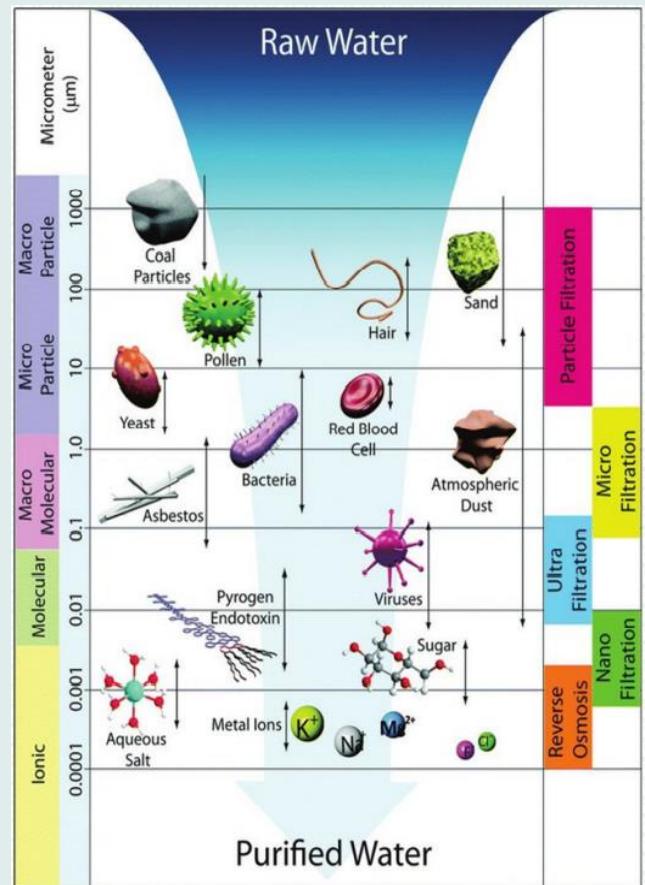
An estimated **24 million people** visit Lake Tahoe each year. Imagine if every visitor came with this amount of **plastic**. How much of this plastic is reusable or recyclable? Where does all of this plastic end up?

<https://tahoe.ucdavis.edu/microplastics>

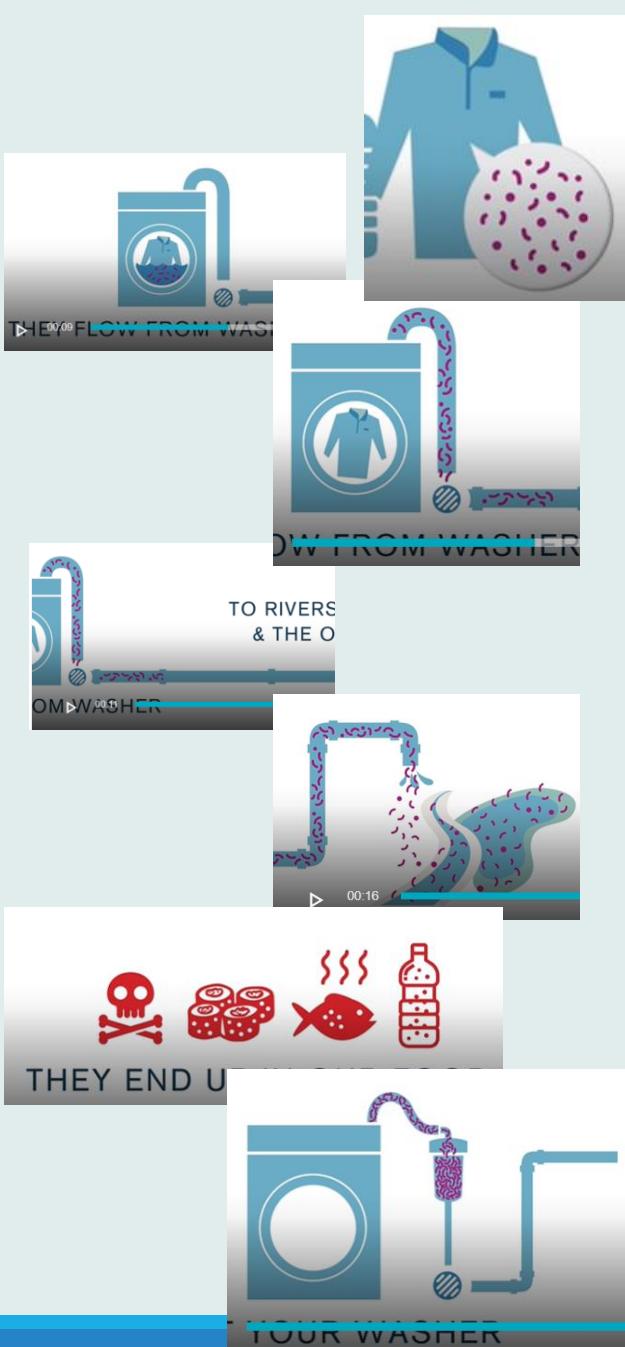
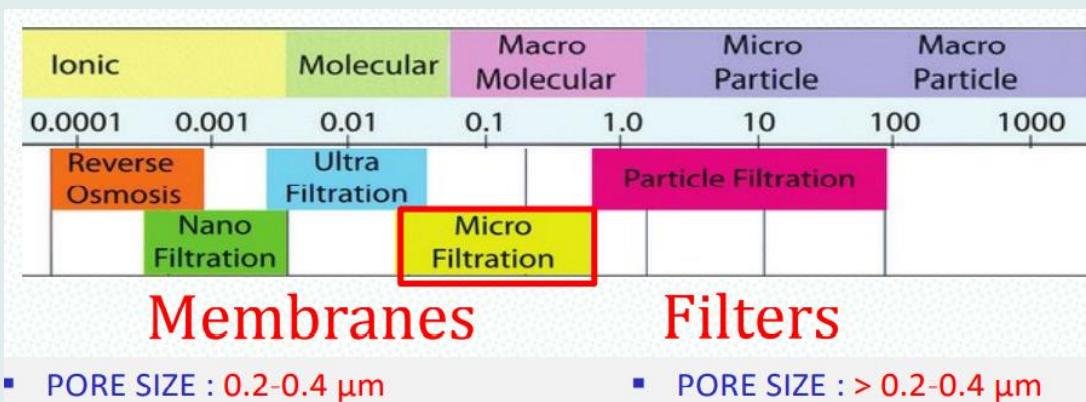
Gradivo: <https://flseagrant.ifas.ufl.edu/media/flseagrantifasufledu/sea-grant/pdf-files/microplastics/Microplastics-for-K-12.pdf>

Učenje z raziskovanjem

- analiza sestave domačih oblačil:
→ delež in vrste sintetičnih vlaken...
- mikrofiltracija...z membranami:

<https://www.kidsagainstplastic.co.uk/microfibres-problem-and-solution-pt2/>

Raziskovalne naloge

Dijaka po pretresljivi raziskavi: »Količina mikroplastike te odvrne od rib«

sobotainfo – 30. Julij 2021 06:35 v Lokalno

Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer, D. Bogdan in T. Kolerič.

Mentorica: M. Meznarič

Vir: <https://sobotainfo.com/novica/lokalno/dijaka-po-pretresljivi-raziskavi-kolicina-mikroplastike-te-odvrne-od-rib>

Mikroplastika v odpadnih vodah pralnega stroja

Avtorji:

Maja Vidmar, 3.A, Urša Pirc, 3.B

Mentorica:

Alenka Mozer

Somentor:

Dr. Andrej Kržan

Ključne besede:

mikroplastična vlakna, poliester, odpadna voda pr

Povzetek:

Plastična mikrovlakna, ki v odpadno vodo pridejo, so okoljski problem. Zaradi velike specifične površine se prehajajo v prehrambno verigo. V strokovni literaturi je že opisano, da mikroplastična vlakna vplivajo na živino, predvsem na majhne živali, ki jih živijo na vodo. Če imajo te živali v telesu mikroplastična vlakna, ne morejo dobro živeti in pogosto umrljajo. Tako se pojavljajo tudi v živinah, ki jih živimo, kar lahko vpliva na našo zdravje.

Students have stormed a science competition with their homemade solutions to chemical analysis

Testing environmental contamination

Fionn built a spectrometer to measure the concentration of microplastics in water samples. Using a mixture of oil and magnetite, as well as neodymium magnets, he extracted various types of microplastics from water samples as ferro-fluids.

Source: Fionn

Mikroplastika v oblačilih
Iva Baša, Teja Zajc in Manca Luštek

Mentorstvo: Goran Pešić in dr. Kostja Makarović
Šola: Šolski center Novo mesto, Srednja elektro šola in tehniška gimnazija
Doseženo priznanje na državnem srečanju: **SREBRNO**

Povzetek naloge:
Plastika je skupno ime za vrsto sintetičnih in polsintetičnih materialov, ki jih dobimo s polimerizacijo organskih spojin. Ker je lahka, uporabna in cenovno zelo ugodna njena poraba iz leta v leto narašča. Plastika se v naravi ne razgradi, temveč le razpada na vedno manjše delce. Delce plastike velikosti od 300 mikrometrov do 5 milimetrov imenujemo mikroplastika. Ta je postala sodobno onesnaževalo, ki ga je z naraščajočo proizvodnjo

tion with their homemade solutions to v nose obstojna organska onesnaževala, po proizvodnjo. Organizmi delce plastike nehote troplastika svetu predstavlja veliko grožnjo. Iritirili, kolikor mikroplastike se izloči med pranjem ilo pranj ter kako mikroplastika vpliva osnovne

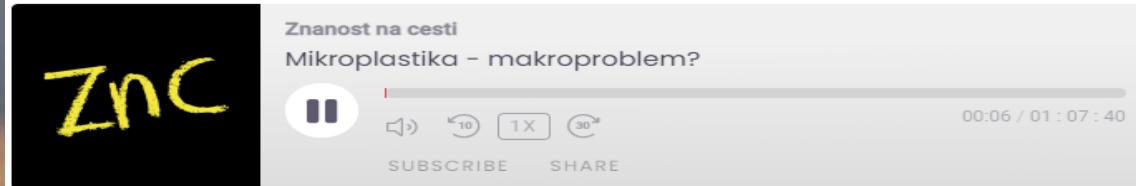
Iz valjnim mlinom izvedenje simulacije pranja vice stehale. Suh preostanek v steklenicah smo elektronskem mikroskopu. Največja razlikav masi se prale tkanine smo uporabili tudi za biološki odval vodikom peroksidu in ugotovile, da voda

Uporaba domačih in tujih posnetkov in podkastov

<https://www.youtube.com/watch?v=KpVpJsDjWj8>

A close-up photograph of numerous small, colorful plastic particles (microplastics) scattered across a dark wooden surface. A small blue rectangular box in the bottom left corner contains the text "SKODELICA ZNANOSTI".

<https://znc.si/dogodki/skodelica-znanosti/mikroplastika-makroproblem/>

http://videolectures.net/znanostnacesti_smuc_mikroplastika_makroproblem/

Mikroplastika v rekah

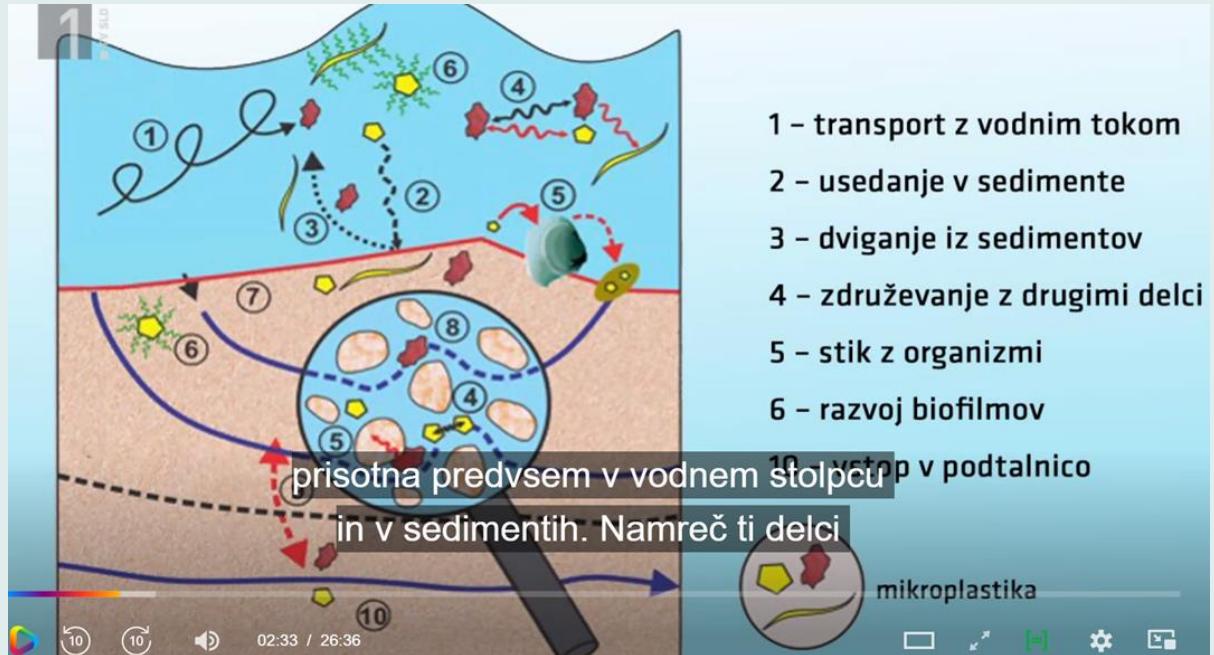
Ugriznimo znanost- stran oddaje

Trajanje: 26 min

Datum predvajanja: 11. 11. 2021

"Mikroplastika je povsod okoli nas. Ni več kotička, kjer je ne bi našli."

<https://ars.rtvslo.si/2021/11/manca-kovac-virsek/>

Delo z viri ... perspektive

ZNANOST IN TEHNOLOGIJA

Z bakterijami v boj nad mikroplastiko

Hong kong, 28.04.2021, 11:39 | Posodobljeno pred 7 meseci

PREDVIDEN ČAS BRANJA: 3 min

AVTOR
Nuša Stegnar

KOMENTARJI
6

Mikrobiologi so zasnovali trajnosten način odstranjevanja mikroplastike iz okolja in za to delo želijo uporabiti bakterije. Omenjeni izum bi lahko dolgoročno odpril pot trajnostnemu zniževanju ravni onesnaženja s plastiko s preprosto uporabo nečesa, kar najdemo v naravi.

<https://www.24ur.com/novice/znanost-in-tehnologija/z-bakterijami-nad-mikroplastiko.html>

Znanstveniki s pomočjo svetlobe razgradili plastiko

Plastika se je s pomočjo katalizatorja razgradila v šestih dneh

Znanstveniki iz Singapurja so razvili do okolja prijazno metodo, ki s pomočjo umetne sončne svetlobe pretvori plastiko v kemikalije za proizvodnjo elektrike. To bi lahko državam po svetu v prihodnosti pomagalo zmanjšati količino odpadne plastike.

[Znanstveniki s pomočjo svetlobe razgradili plastiko - RTV SLO.si](#)

Mikroplastika

T.15
12.1.2021

Arktični ocean je poln mikroplastike iz naših sintetičnih oblačil

Arktično more je polno polikrakih vlaken, ki so v ocean globoko za severno poljsko obalo v odpadnih voda naših pralnih strojev... Preberi članek »

T.15
12.1.2021

Turistični delavci skrbijo za čistejši ledenik

Ocenjovanje z plastiko, še posebej z mikroplastiko, je vse večji svetovni problem. Znanstveniki zo Leta, ko se je močno povečala poljedelstva plastike, odkrili, da se ta ne odzaja zgolj v vseh zve... Preberi članek »

<https://www.dnevnik.si/tag/mikroplastika>

„Grozljive“ številke

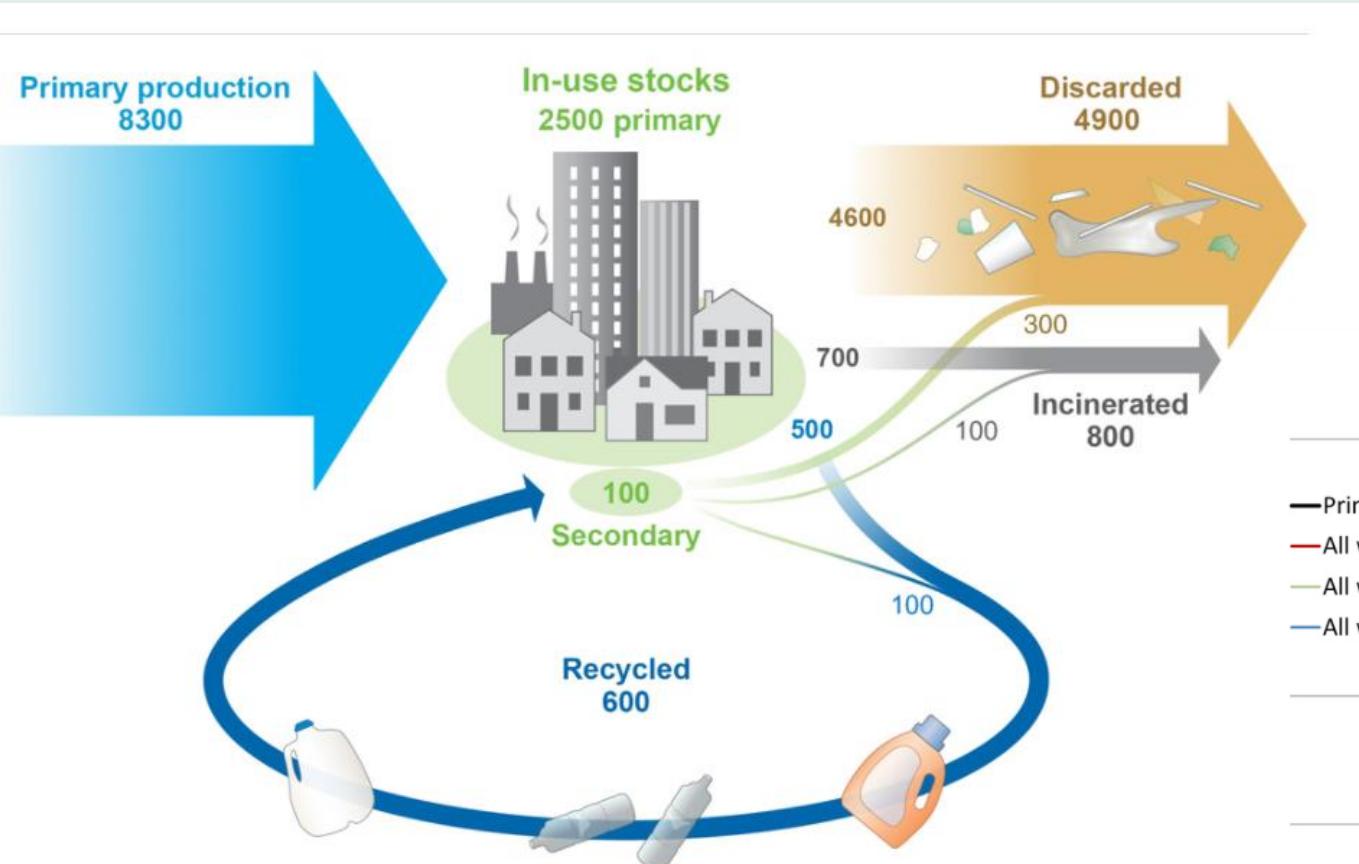

Fig. 2 Global production, use, and fate of polymer resins, synthetic fibers, and additives (1950 to 2015; in million metric tons).

[Production, use, and fate of all plastics ever made \(science.org\):](https://www.science.org)
<https://www.science.org/doi/10.1126/sciadv.1700782>

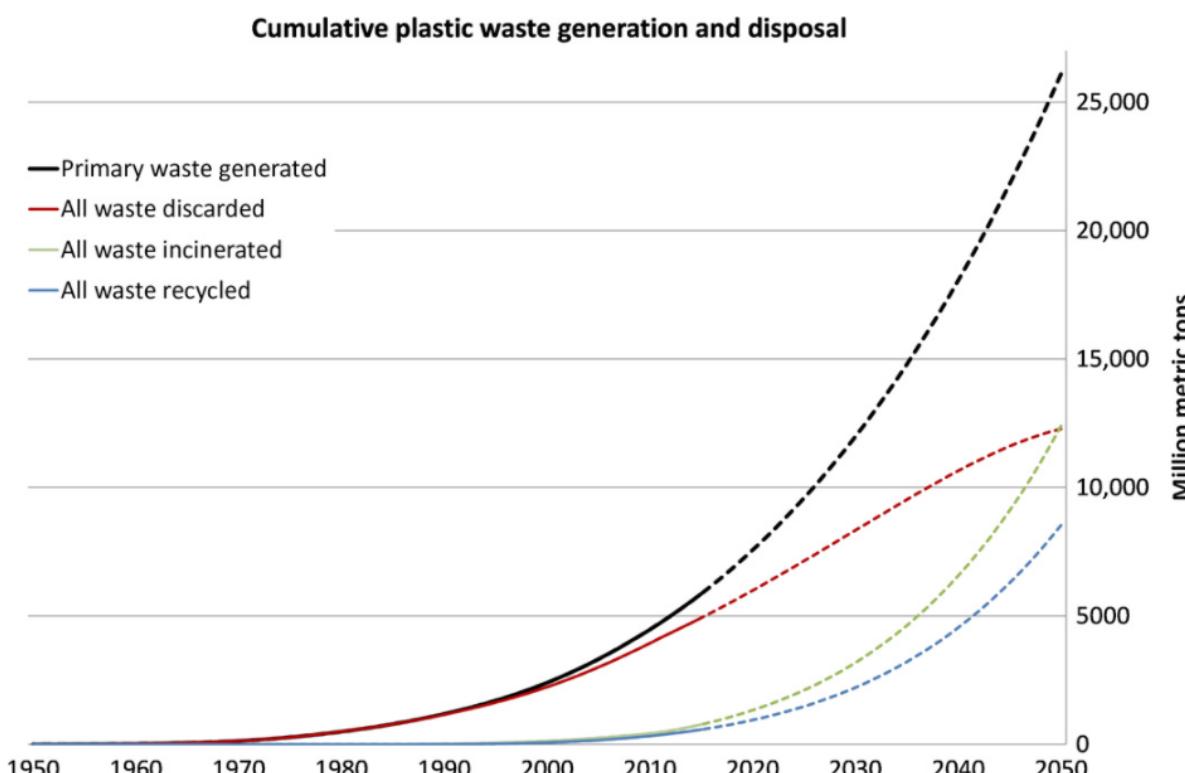
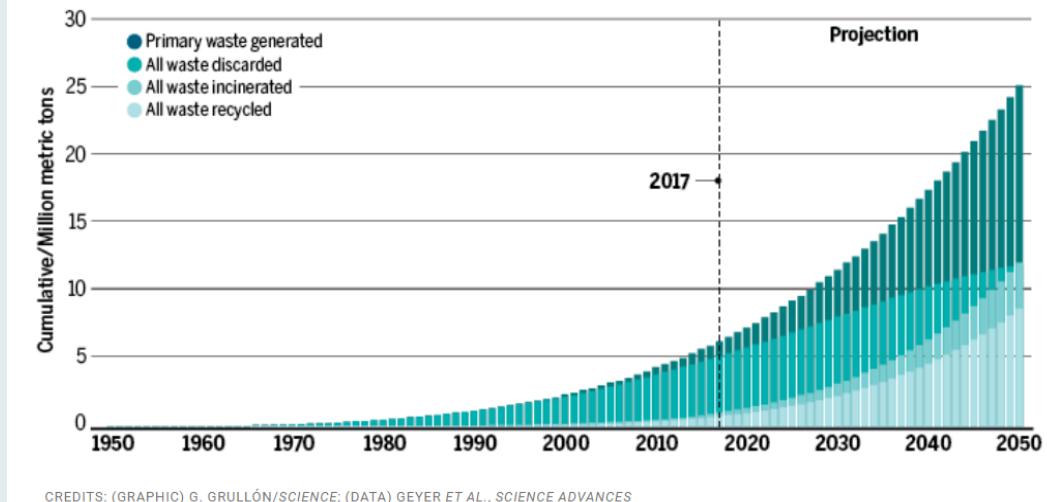

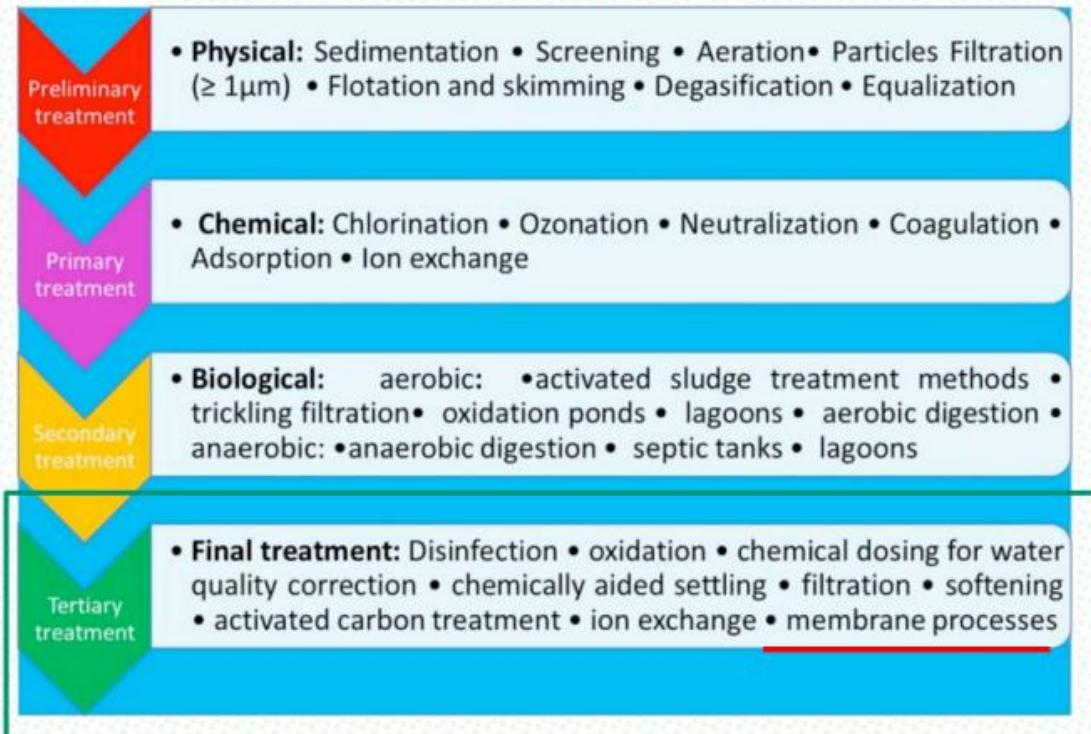
Fig. 3 Cumulative plastic waste generation and disposal (in million metric tons). Solid lines show historical data from 1950 to 2015; dashed lines show projections of historical trends to 2050.

The technologies for microplastics removal

Microplastics Removal

The wastewater processing for plastic pollution can be grouped into four main treatments:

- ✓ preliminary treatment,
- ✓ primary treatment,
- ✓ secondary treatment,
- ✓ and tertiary treatment or advanced treatment.

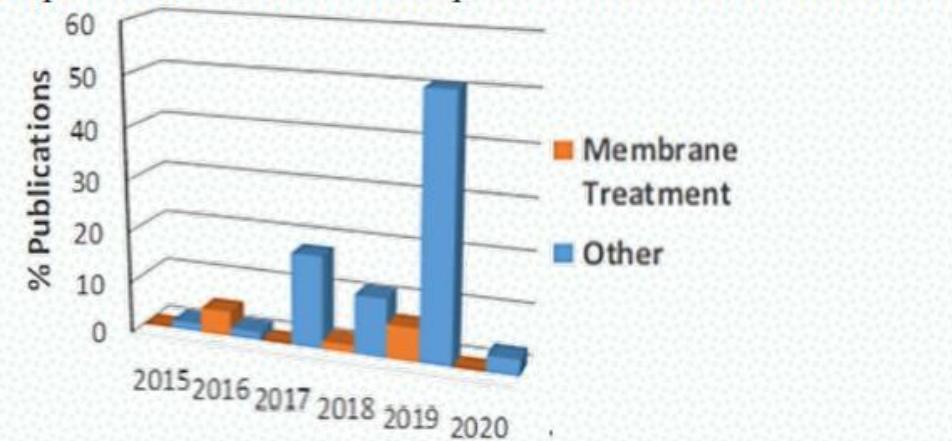
*T. Poerio, E. Piacentini, R. Mazzei, Membrane processes for microplastic removal, Molecules, 24 (2019), 4148.

ADVANCED TECHNOLOGIES

The **tertiary treatments** included different filtering (sand and cloth), flotation techniques and membrane processes.

- ✓ Micro-screen filtration with discfilters (DF)
- ✓ Rapid (gravity) sand filters (RSF)
- ✓ Dissolved Air Flotation (DAF)
- ✓ Membrane bioreactor (MBR)

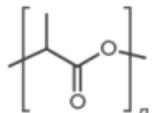
The distribution of publications related to microplastic contaminant removal from 2015 to 2020.

THE CHEMISTRY OF BIODEGRADABLE PLASTICS

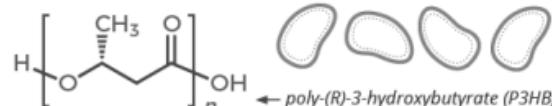
COMMON BIOPOLYMERS & SOURCES

POLYLACTIC ACID (PLA)

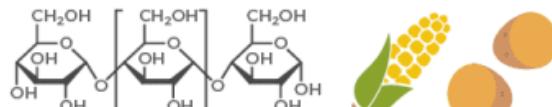
Obtained from fermented plant starch from corn, cassava, sugar cane or sugar beet.

POLYHYDROXYALKANOATES (PHAs)

Extracted from bacteria, which produce it via the fermentation of sugar or lipids.

THERMOPLASTIC STARCHES (TPS)

Starches from plant materials are heated with water, then mixed with plasticisers or other polymers.

EVERYDAY USES OF BIOPOLYMERS

Biodegradable coffee cups are paper cups with a PLA lining to make the paper waterproof.

PLA has the second largest production volume of any biopolymer (behind TPS). It is also used in plastic films, bottles, and food containers.

PLA and TPS both find use in the manufacture of plastic cutlery that's biodegradable.

TPS is also used in food waste bags and some magazine wrappers. PHAs have fewer uses, but have medical uses such as in surgical sutures.

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES

GLOBAL PLASTIC PRODUCTION

Use of bioplastics is increasing, but they still account for less than 1% of the global plastics market (as of 2018).

CONDITIONS FOR BIODEGRADING

Compostable plastics need specific conditions to break down – and take much longer to do so completely if they go to landfill instead of being recycled. However, they still break down faster than conventional plastics.

Biodegradable plastics are more expensive than plastics derived from fossil fuels on weight basis, and require land to grow raw materials. However, the greenhouse gas emissions associated with their production are lower.

© Andy Brunning/Compound Interest 2019 - www.compoundchem.com | Twitter: @compoundchem | FB: www.facebook.com/compoundchem
This graphic is shared under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 licence.

Pomen znanja!

POPRAVI

Poškodovan ali pokvarjen izdelek poskusite popraviti.

RECIKLIRAJ

Preverite, katere materiale je mogoče reciklirati, in jih odgovorno ločujte.

PONOVNO UPORABI

Odsluženemu plastičnemu izdelku poiščite novo vlogo (ptičja krmilnica, vrtnarjenje ...).

ZMANJŠAJ

Kupujte le, kar potrebujete.

PREMISLI

Ali izdelek res potrebuje embalažo? Obišcite trgovine, tržnice ipd., ki ponujajo izdelke brez embalaže.

ZAVRNI

Zavrnite nakup izdelka z odvečno oziroma nepotrebno embalažo.

Svetovni dan pravic potrošnikov 2021: Boj proti onesnaževanju s plastiko

Vir: <https://www.zps.si/okolje-topmenu-320/trajnostna-potronja-topmenu-366/10793-svetovni-dan-pravic-potrosnikov-2021-boj-proti-onesnazevanju-s-plastiko>

Hvala za pozornost!

simona.slavic-kumer@zrss.si

andreja.bacnik@zrss.si

Viri in literatura (ki niso navedeni na posamezni drsnici):

- Skvarč, M., et al. (2011). Učni načrt. Program osnovna šola. Naravoslovje. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo.
- Vilhar, B., et al. (2008). Učni načrt biologija: gimnazija: splošna gimnazija. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo.
- Vilhar, B., et al. (2011). Učni načrt. Program osnovna šola. Biologija. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo.
- Bačnik, A., et al. (2011). Učni načrt. Program osnovna šola. Kemija. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo.
- Bačnik, A., et al. (2008). Učni načrt kemija: gimnazija: splošna gimnazija. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo.